

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Claudii Fleurii Abbatis Historia Ecclesiastica

Prima Duo Sæcula Complectens

Fleury, Claude

August. Vind. [u.a.], 1758

VD18 13322648

§. 3. Epistola Plinii ad Trajanum.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-66002](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-66002)

vicies & quater mille passuum, profunditate tam longitudini, quam latitudini congrua. Hic dimensionum conceptus ex textu quodam S. Pauli ruditer accepto, procusus esse videtur. Errore non minus intolerabili Spiritui S. sexum femininum tribuebat; verosimiliter ideo, quia vox hebraica *Roiab*, quæ Spiritum significat, illius generis est. Spiritum fingeat similem Christo, & positum ante eum, erecte stantem supra nubes, inter duos montes, attamen hominum oculis non conspicabilem; tam uni, quam alteri eandem tribuebat mensuram, idque sibi ex montium altitudine perspectum fuisse fabulabatur, eo quod Christi, & Spiritus capita eorum fastigium exæquarent. In libro suo quamdam orationem vocabulis barbaris docebat, cujus sensum investigare illicitum ajebat, & quam S. Epiphanius in hunc modum traduxit: *Vilitas, condemnatio, oppressio Patrum meorum transit, per eam, quæ advenit perfectam missionem.* Subinde hujus Elxai Discipuli, cum Ebionis sectatoribus societatem iniere; duravitque ista hæresis per plura sæcula.

Sæculum I.
A. C. 98.

Ephes. 3. 18.

§. III.

Plinii Epistola ad Trajanum.

Plinius secundus junior, Bithyniæ Præfectus, tantam ibi invenit Christiano-

Bb 3

rum

Sæculum I.

A. C. 98.

Euf. III. hist.

c. 33.

1. Petr. init.

Plin. lib. 10.

ep. 97.

rum multitudinem, ut quid cum hujus
professionis hominibus factu optimum
esset, ambigeret; hinc consilium ab Im-
peratore petiit. Nempe S. Petrus in hac
Provincia prædicaverat, fidemque reli-
ctis scriptis firmaverat. Plinii autem ad
Cæsarem Epistola hujus est tenoris:

*Muneris mei esse existimo, Domine!
in omnibus causis, quæ mihi perplexæ vi-
dentur, tuum exposcere consilium; quem
enim meliorem in dubiis Ducem, quem do-
ctiorem in ignorantia Magistrum te ipso
inveniam? Nunquam Christianorum ju-
diciis interfui, hinc quæ in illis requiran-
tur, quæve puniantur, ignorans, multum
dubitavi, an nulla ætatis habenda ratio?
an teneri infantes cum majoribus natu
confundendi? an pœnitentia veniam me-
reatur, aut vero, si quis semel fuerit, Chri-
stianum exuisse, prosit nihil? an solum
Christiani nomen sine alio crimine, aut
annexa huic nomini crimina puniantur?
Interim erga eos, qui hoc nomine ad me
delati sunt, hanc agendi rationem tenui;
interrogavi, an essent Christiani; cum se
esse faterentur, altera, & tertia vice ean-
dem quæstionem movi cum ultimi supplicii
intentatione; & duci perseverantes jussi,
nec enim mihi videbatur dubium, quidquid
id esset, quod faterentur, saltem pertina-
ciam, & obstinationem inflexibilem impu-
nitam esse non debere. Alios, ejusdem
insaniæ,*

insaniæ, notavi, Romam mittendos, quia cives Romani sunt; attamen crescente, ut fieri solet, accusationum, reorumque numero, oblatus est mihi libellus sine auctoris nomine, multorum nomina continens, qui se Christianos esse, aut fuisse negant; hos, postquam Imagini tuæ, quam cum Deorum statuis afferri præceperam, coram me, & mecum thubus, vinumque obtulissent, & Christo maledixissent, dimittendos judicavi; ajunt enim, vere Christianos ad horum quidquam faciendum nulla ratione compelli posse. Alii cum denuntiarentur, se Christianos dixerunt, statimque eodem ore negarunt; & se quidem aliquando Christianismum professos, nunc autem ab annis tribus, alii a longiori tempore, iterumque alii a viginti annis abjurasse ajebant. Omnes denique tuam effigiem, Deosque, Christo maledicentes, adoraverunt.

Fam vero, quæ, sibi a nobis objecta, fatebantur, sequentia erant; morem sibi esse certa die ante solis ortum convenire, & Canticum in honorem Christi, quem Deum esse crederent, alternantibus choris, psallere; & ibi quidem Christianos juramenti vinculo inter se contineri, non ad fovenda vitia, sed emendanda; hæc enim juramento prohiberi, ne rapinam, furtum, adulterium committerent; ne datam fidem frangerent, ne depositum sibi commissum negarent; tumque aliquantum secedere,

Sæculum I.
A. C. 98.

re, rursusque ad communem mensam colligi; esse autem convivium vulgare & innoxium; & his ipsis conventiculis abstinere, post edictionem, quam te jubente promulgaveram. Plinius hic advertit, Christianorum convivia crimine vacare, nempe propter vulgares criminationes, eos jugulatum infantem comedere. Et pergit: Ideo necessarium duxi, duas mulieres, Christianorum mancipia, quas sceleris ministras fuisse fama ferebat, tormentis subicere, at præter superstitionem inauditam, & pervicacissimam detexi nihil; hinc distuli iudicium, & tuam explorare sententiam quam celerrime volui.

Rem consultatione dignam duxi ob ingentem reorum numerum; nam plurimi omnis ætatis, sexus, & conditionis periclitantur. Non solum urbes, sed & oppida, & agros hæc superstitio infecit; spes tamen superesse videtur hujus pestis progressus sistendi, & insanientes ad sanitatem reducendi; constat saltem, templa fere deserta, rursus frequentari cæpisse, sacrificia solemnia, diu interrupta, repeti, passim conspici victimas, cum prius rari emptores essent; unde ingens eorum copia dignosci potest, qui errorem correcturi sunt, si penitentiae locus detur.

ibid. ep. 98. Trajanus ad hanc Plinii epistolam sic respondit: Charissime adjutor! In causis eorum, qui ad te ut Christiani delati sunt, fecisti

cisti muneri tuo satis. Nihil enim ordinate statui potest, nisi quod juxta regulam certam statuitur. In Christianos inquirendum non est, si autem denuntientur, & convincantur, puniendi sunt; ita tamen, ut si quis dicat, se Christianum non esse, & Diis nostris sacrificando, probet, ob penitentiam veniam obtineat, quantumcunque de præterito suspectus fuerit. Quod attinet libellos occulto auctore oblatos, in nullo accusationis genere locum habeant; res ea est pessimi exempli, & nostro Sæculo indigna.

Sæculum I.
A. C. 98.

Hoc Cæsaris responsum persecutio- *Eus. III. hist.*
nis gladium Christianorum cervicibus *c. 33.*
impendentem suspendit quidem, inimicis autem eorum nihilominus prætextum nocendi reliquit. In quibusdam locis populus, in aliis Magistratus eis insidiabantur, & quamvis non esset persecutio aperta, & universalis, in singulis tamen Provinciis particulariter vexabantur Christiani.

§. IV.

S. Ignatii iter.

S. Ignatius tunc temporis Ecclesiam Antiochenam regebat, durante Domitiani persecutione servatam; S. Præsul orationi, jejunio, assiduis instructionibus vacabat, propriæ tamen virtuti diffidens, timensque, ne veram Christi charitatem

*Acta Ign.
gr. & lat.
edit. Buir.*

Bb 5

nec-